

Jauns Komisijas ziņojums parāda, cik liela nozīme krīzes laikā ir izturētspējai digitālajā aspektā

Brussels, 2020. gada 11. jūnijā

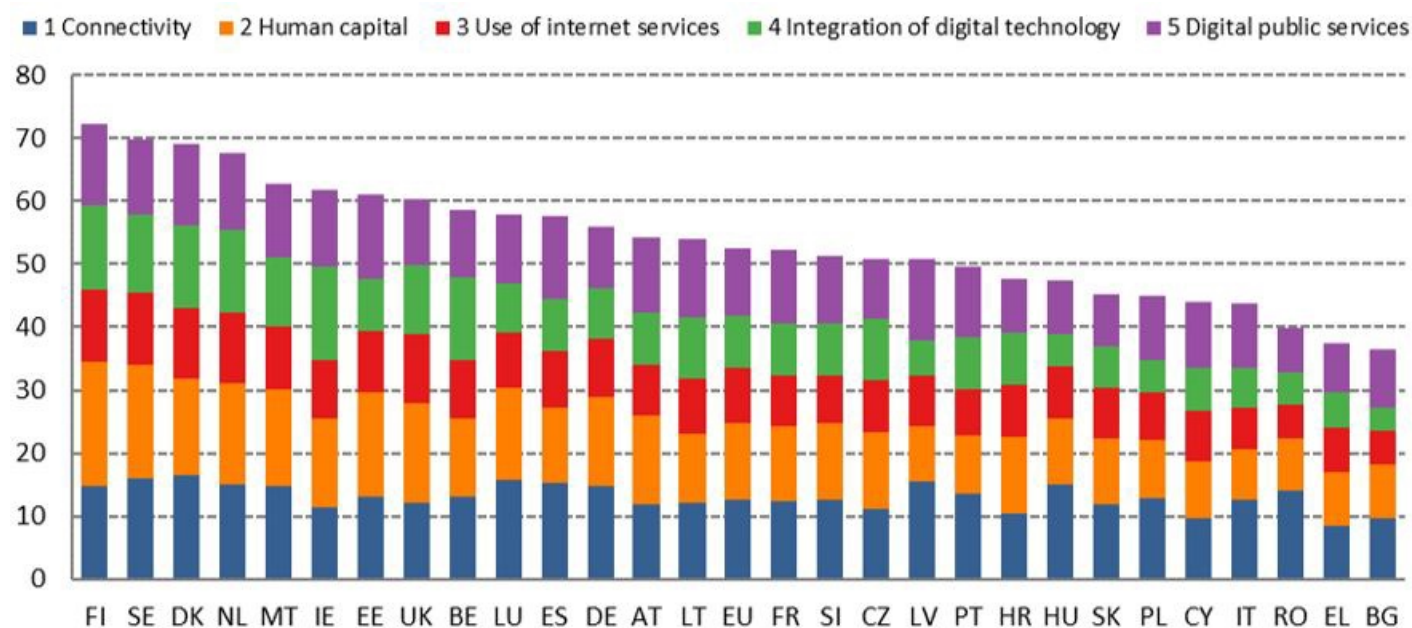
Šodien Komisija publiskoja 2020. gada [Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksa](#) (DESI) rezultātus; šo indeksu izmanto, lai sekotu līdzi Eiropas vispārējiem rādītājiem digitālajā jomā un ES valstu progresam attiecībā uz digitālo konkurētspēju. Šā gada DESI rāda, ka progress ir panākts visās dalībvalstīs un visās galvenajās jomās, kas novērtētas indeksā. Tas ir jo svarīgāk koronavīrusa pandēmijas kontekstā, kas likusi apjaust, cik svarīgas kļuvušas digitālās tehnoloģijas, jo tās ir jābūvē turpināt darbu, sekot vīrusa izplatībai un paātrināt zāļu un vakcīnu meklēšanu. Turklāt DESI rādītāji, kas attiecas uz ekonomikas atveseļošanu, liecina, ka ES dalībvalstīm būtu jācenšas uzlabot ļoti augstas veiktspējas tīklu pārklājumu, jāpiešķir 5G spektrs, lai ļautu uzsākt 5G pakalpojumu komerciālu ieviešanu, jāuzlabo iedzīvotāju digitālās prasmes un jāturpina digitalizēt uzņēmumus un publisko sektoru.

Komisijas priekšsēdētājas izpildvietniece Margrēte **Vestagerē**: "Koronavīrusa krīze ir parādījusi, cik svarīgi ir, lai iedzīvotāji un uzņēmumi būtu savienoti un spētu savstarpēji mijiedarboties tiešsaistē. Mēs turpināsim sadarboties ar dalībvalstīm to jomu konstatēšanā, kurās ir vajadzīgas lielākas investīcijas tā, lai visi Eiropas iedzīvotāji varētu gūt labumu no digitālajiem pakalpojumiem un inovācijām."

Iekšējā tirgus komisārs Tjerī **Bretons**: "Šodien publicētie dati liecina, ka rūpniecības nozarē digitālie pakalpojumi pašlaik tiek izmantoti vairāk nekā jebkad iepriekš. Mums jānodrošina, lai tas pats notiktu arī mazajos un vidējos uzņēmumos un lai visās tautsaimniecības jomās tiktu izmantotas visprogresīvākās digitālās tehnoloģijas."

Saistībā ar 2020. gada 27. maijā pieņemto [Eiropas atveseļošanas plānu](#) DESI būs informatīvais pamats par situāciju katrā dalībvalstī izdarītai analīzei, uz kuru balstīsies Eiropas pusgada ieteikumi par digitālo nozari. Tas palīdzēs dalībvalstīm mērķtiecīgi pievērsties savām reformu un investīciju vajadzībām un noteikt to prioritātes, tādējādi veicinot piekļuvi 560 miljardu eiro vērtajam Atveseļošanas un noturības mehānismam. Šis mehānisms nodrošinās dalībvalstīm līdzekļus, lai padarītu to tautsaimniecības noturīgākas un gādātu, ka investīcijas un reformas atbalstīs zaļo un digitālo pārkārtošanos.

2020. gada DESI galvenie konstatējumi

Kopumā digitālo rādītāju ziņā Eiropas Savienības līderes ir Somija, Zviedrija, Dānija un Nīderlande.

Tām cieši seko Malta, Īrija un Igaunija. Starptautiskais digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (I-DESI) liecina, ka labākos rādītājus sasniegušās ES valstis ir līderpozīcijās arī pasaules mērogā. Lielākās ES ekonomikas nav digitālās jomas līderes, kas liecina, ka digitālā pārkārtošanās jāpaātrina, lai ES varētu sekmīgi īstenot gan digitālo, gan zaļo pārkārtošanos. Pēdējo piecu gadu laikā visstraujāk ir progresējusi Īrija, kurai seko Nīderlande, Malta un Spānija. Šo valstu rezultāti arī krietni pārsniedz ES vidējo rādītāju, kas izteikts ar DESI rezultātu.

Tā kā pandēmijai ir būtiski ietekmējusi katru no piecām ar DESI mērītajām jomām, 2020. gada konstatējumi būtu jāskata saistībā ar daudzajiem pasākumiem, ko Komisija un dalībvalstis veikušas, lai pārvarētu krīzi un atbalstītu ekonomikas atveseļošanu. Dalībvalstis ir veikušas pasākumus, lai mazinātu inficēšanos un atbalstītu veselības aprūpes sistēmas, piemēram, ieviešot lietojumprogrammas un platformas telemedicīnas veicināšanai un veselības aprūpes resursu koordinēšanai. Arī Komisija ir veikusi vairākus pasākumus, piemēram, izdevusi [Ieteikumu](#) par vienotu Savienības rīkkopu tehnoloģiju un datu izmantošanai ar mērķi apkarot krīzi un iziet no tās, it īpaši attiecībā uz mobilajām lietotnēm un anonimizētu datu izmantošanu izsekošanas lietotnēs. [Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde](#) (BEREC) pēc Komisijas pieprasījuma sāka uzraudzīt interneta datplūsmu, lai nepieļautu sastrēgumus.

Galvenie konstatējumi piecās digitālajās jomās

Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss atspoguļo dalībvalstīs panākto progresu šādās piecās galvenajās politikas jomās: savienojamība, digitālās prasmes, interneta izmantošana, ko veic privātpersonas, digitālo tehnoloģiju integrācija uzņēmumos un digitālie publiskie pakalpojumi.

Savienojamība ir uzlabojusies, tomēr, lai apmierinātu strauji augošās vajadzības, darāmā vēl ir daudz. Dalībvalstis strādā pie 2018. gadā pieņemto jauno ES noteikumu transponēšanas savos tiesību aktos, lai veicinātu investīcijas ļoti augstas veiktspējas fiksētajos un mobilajos tīklos. Fiksēto platjoslas pieslēgumu 2019. gadā abonēja 78 % mājsaimniecību salīdzinājumā ar 70 % mājsaimniecību pirms pieciem gadiem, un 4G tīkli aptver gandrīz visus Eiropas iedzīvotājus. Taču tikai 17 dalībvalstis (tas ir par piecām valstīm vairāk nekā pagājušajā gadā) jau ir piešķirušas spektru 5G sākotnējās joslās. 5G gatavības ziņā visprogresīvākās ir Somija, Vācija, Ungārija un Itālija. Fiksētie ļoti augstas veiktspējas platjoslas tīkli ir pieejami 44 % ES mājokļū.

Ir nepieciešams lielāks progress **digitālo prasmju** jomā, jo īpaši tāpēc, ka koronavīrusa krīze ir parādījusi, ka atbilstīgas digitālās prasmes ir būtiski svarīgas, lai iedzīvotāji varētu piekļūt informācijai un pakalpojumiem. Lielai daļai ES iedzīvotāju, proti, 42 %, joprojām trūkst vismaz digitālo pamatprasmju. 2018. gadā par IKT speciālistiem visā ES strādāja aptuveni 9,1 miljons cilvēku, kas ir par 1,6 miljoniem vairāk nekā pirms četriem gadiem. 64 % lielo uzņēmumu un 56 % MVU, kas 2018. gadā pieņēma darbā IKT speciālistus, ziņoja, ka IKT speciālistu vakances bija grūti aizpildīt.

Lai gan pandēmijas laikā ir bijis vērojams straujš **interneta izmantošanas** pieaugums, šī tendence bija vērojama jau pirms krīzes, proti, 85 % cilvēku internetu lietoja vismaz reizi nedēļā (pieaugums no 75 % 2014. gadā). Visvairāk pieaugusi videozvanu izmantošana – 2018. gadā tos izmantoja 49 % interneta lietotāju, bet 2019. gadā – jau 60 %. Banku pakalpojumi un iepirkšanās internetā arī ir populārāki nekā iepriekš, un tos izmanto attiecīgi 66 % un 71 % interneta lietotāju.

Uzņēmumi kļūst arvien digitalizētāki, vadībā izvirzoties lielajiem uzņēmumiem. 38,5 % lielo uzņēmumu jau izmanto progresīvus mākoņpakalpojumus, un 32,7 % ziņoja, ka izmanto lielo datu analītiku. Tomēr lielākā daļa MVU šīs digitālās tehnoloģijas vēl neizmanto, jo tikai 17 % no tiem izmanto mākoņpakalpojumus un tikai 12 % izmanto lielo datu analītiku. Runājot par e-komerciju, preces vai pakalpojumus tiešsaistē 2019. gadā pārdeva tikai 17,5 % MVU, kas salīdzinājumā ar 2016. gadu ir ļoti neliels pieaugums, proti, par 1,4 procentpunktiem. Turpretim pārdošanu tiešsaistē 2019. gadā izmantoja 39 % lielo uzņēmumu.

Lai veicinātu e-komerciju, ES ir vienojusies par [virkni pasākumu](#), sākot ar nepamatotu pārrobežu šķēršļu likvidēšanu un pārrobežu paku lētāku piegāžu veicināšanu un beidzot ar tiešsaistes klientu tiesību aizsardzības nodrošināšanu un pārrobežu piekļuves tiešsaistes saturam veicināšanu. Kopš 2018. gada decembra patērētāji un uzņēmumi ir tiesīgi izvēlēties [labākos tiešsaistes darījumus](#) visā ES, nesaskaroties ar diskrimināciju valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ.

Visbeidzot, pieaug tendence izmantot **digitālos publiskos pakalpojumus** e-pārvaldes un e-veselības jomā, un tas ļauj pārvaldības iestādēm un uzņēmumiem darboties efektīvāk un ietaupīt līdzekļus, uzlabot pārredzamību un palielināt iedzīvotāju līdzdalību politiskajā dzīvē. 67 % interneta lietotāju, kuri 2019. gadā iesniedza veidlapas valsts pārvaldes iestādēm, izmantoja tiešsaistes kanālus (pieaugums no 57 % 2014. gadā), kas parāda, cik ērti salīdzinājumā ar papīra dokumentu izmantošanu ir IKT iespējoti pakalpojumi. Labākie rezultāti šajā jomā ir Igaunijai, Spānijai, Dānijai, Somijai un Latvijai.

Vispārīga informācija

Ikgadējais Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss rāda ES dalībvalstu progresu ceļā uz digitālo ekonomiku un sabiedrību, galvenokārt pamatojoties uz *Eurostat* datiem, kā arī īpašiem pētījumiem un datu vākšanas paņēmieniem. DESI 2020. gada ziņojumi balstās uz 2019. gada datiem. Lai uzlabotu indeksa noteikšanas metodiku un ņemtu vērā tehnoloģiju attīstības jaunākās tendences, DESI 2020. gada versijā tika veiktas vairākas izmaiņas, un tagad tas vērtē arī ļoti augstas veiktspējas fiksēto tīklu (VHCN) pārklājumu. Lai atspoguļotu minētās izmaiņas rādītāju izvēlē un rādītāju pamatā esošo datu labojumus, visām valstīm DESI par iepriekšējiem gadiem tika pārrēķināts. Tādējādi salīdzinājumā ar iepriekšējām publikācijām valstu sarindojums un vērtējumi var būt mainījušies. Tā kā skaitļi attiecas uz 2019. gadu, 2020. gada DESI un aprēķinātajos ES vidējos rādītājos ir iekļauti arī Apvienotās Karalistes dati.

Sīkāka informācija

Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss – [DESI 2020](#)

[DESI 2020: jautājumi un atbildes](#)

[Valsts rādītāji digitālajā nozarē](#)

[Datu vizualizācijas rīks](#)

[DESI 2020 methodology](#)

[Digital technologies - actions in response to coronavirus pandemic](#)

[Communication on Shaping Europe's Digital Future](#)

IP/20/1025

Kontakti presei:

[Johannes BAHRKE](#) (+32 2 295 86 15)

[Marietta GRAMMENOU](#) (+32 2 298 35 83)

Sabiedrībai: informatīvais dienests [Europe Direct](#) tālrunis [00 800 67 89 10 11](#) vai [e-pasts](#)